

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyeszsám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

A kivándorlásról.

— május 24.

Az elmúlt év viharjai fellebbentették nemzeti illuziónk szemléletre gyönyörű, szindus, de tömérdek fogyatékosságot fedő leplét.

Szomorodott szívvvel kellett látnunk, hogy bizony sok sebből vérezünk s valamennyi közül a legsötétebben fenyegető: a kivándorlás, melyen — ha úgy tetszik — akár el is vérezhetünk.

Hihetetlen méreteket, szédítően emelkedő arányokat kellett elérni ennek a vérezésnek, hogy észrevegyék mértékadó köreink s az abban rejülő veszedelmet értékelni megtanulják.

Régóta szivárog, rövid idő óta pedig már bő sugarakban ömlik, nagy csoportokban rajzik a magyar az idegenbe — immár állami protekcióval.

Az elgémberedett, éhes emberfalkák vasuti állomásról vasuti állomásra Pestig. Fiuméig növekedő transportja immár megszokott látvány nagyobb vasuti állomásainkon s a newyorki „World“ 1906. évi almanachjában közzölt bevándorlási statisztikában Ausztria-Magyarország 1904-ben 177156 lélekkel, 1905-ben már 275693 lélekkel szerepel. Egyik évről a másikra tehát csaknem 100.000 emberrel többet adtunk Amerikának, csaknem megkétszereződött a kivándorlók száma.

Ámde a kivándorlás az ő megdöbbenő arányaiban nem is a baj maga, hanem annak csak symptomája.

A baj maga mélyebben fekszik.

A nemzet gazdasági testének szervi baja az, mely e sorvadást szükségképpen maga után vonja: a helytelen birtokelosztás, a kötött birtokok túltengése, súlyosítva egy lehetetlen adórendszerrel, amely — és ez jellemző — csak mint ideiglenes állapot tartatott fenn 1867 után a majdani rendezésig, de rendezéséről, gyökeres átalakításáról mind-ig kevés szó esett.

Mindezek s a szegény, tudatlan nép kiuzsorázásának kedvező, gyakran panaszolt néhány törvényhozási intézkedésünk, melyek közül — hogy többet ne említsünk — a végrehajtási törvény 156. §-a egyike a legkegyetlenebbeknek, ezrével hajtják a kincset érő magyar munkaerőt idegenbe. És minden egyes kivándorlóval lázas tevékenységgel fel-lendíteni szándékolt iparunk egy csapásra két munkáskezet veszít és egy-egy fogyasztót a javából, a tömegcikknek fogyasztóját.

Igy áll elő az a csodálatos helyzet, hogy míg a munkáshiány (mezőgazdaságban, iparban egyaránt) állandóan nő,

a munka értéke pedig (a munkaadó fizetőképessége) alázáll.

Ma már nincsen kétség az iránt, hogy fejlődésünk parancsolóan meghatározott utja az iparállamát átalakulás vonalán fekszik. Ennek pedig kényszerű előfeltétele a népesség kellő szaporodása, illetőleg ezen szaporodás lehetősége. Vajjon beszélhetünk-e mi a szaporodás ilyen kívánatos lehetőségéről akkor, mikor összetett kézzel kell néz-nünk kész emberanyagunk, az élő kincsnek a határokon való kiömlését?

De bár ne néznők összetett kézzel bár megakasztanók a rendelkezésünkre álló erkölcsi, sőt hatalmi eszközökkel e modern népvándorlást, tilalommal röghöz szegezvén a népet, egy vonalnyi- val sem enyhülne a baj.

Mire alapítaná családját a pusztá keze munkájára utalt magyar oly hazá- ban, melynek 33 százalékja, tehát minden harmadik holdja kötött, korlátolt tulajdon, 25-2 százalékja pedig külter- jesen művelt nagybirtok.

A két keze munkája mi értéket képvisel ilyen körülmények között? Ha 2 koronát is keresne naponként a me- zőgazdasági munkás, akkor is az év 360 napjából levonva 60 ünnepnapot, 4 téli hónapot és 30 esős napot, alig 300 koronát volna képes megkeresni. Pedig nem keres meg ennyit soha, mert a legbelterjesebb s az év leg- nagyobb részében üzhető kerti, szőlő- mivelési munkánál is legfeljebb 1.20 kor., de rendszerint 1 kor. a napi kereset.

Emberanyag veszteségünknek a kivándorlásban számon szedhető része bármely jelentékeny mégis csak ele- nyészően csekély részét képezi az ösz- szes veszteségnek, melyet a család alapítások elmaradása és a tömérdek fiatal családalapító erő kivándorlása révén szenvedünk. Így vándorol ki és illetve meg sem születik a magyar ipar szava fogyasztó közönsége: a napi szükségletek, tömegcikknek fogyasztója: a sűrű krajcár, — marad itthon a nagy- birtokos, a nagy ur ritka forintja, mely gazdája finomultabb izlésének, igényei- nek megfelelő külföldi iparcikkéért előszeretettel vándorolván a külföldre — még inkább ritkul.

Elerkezett a tizenkettedik órája an- nak, hogy állami kormányzatunk egy erőteljes szociális politika inaugu- rálása kapcsán munkába vegye nem-zeti nagyságunk alapjainak letételét egészséges birtokelosztás képében, mit Dr. Hegedüs Loránt meggyőző érve- léssel ezen végkövetkeztetésben foglalt össze: „A holt kép birtokszerezése meg- szorítandó. A közalapítványi birtokok

kicserélendők. Illetékszabályaink rend- szere ugy alakítandó át, hogy mennél kisebb részekre vásároltatik szét, an- nál kevesebb az illeték. A hitbizomá- nyok jogi szervezete, elsöben a sik- vidéken, egészen felbontandó, hiszen Deák Ferencz 1833-ban már teljes megszüntetésüket követelte.“

Dr. Wolaffka Nándor halála.

— május 24.

Az elhunyt egyházfő kihült teteme im- mérón hívei között van. A Szvetits intézet dísztermében fekszik ravatalon pálmák és déli növények között.

Bár a ravatal csak holnap tekintheti meg a közönség, — mindamelltt már ma nagyon sokan jártak a Szvetits intézetben és lerótták a kegyelet adóját.

Megható az a mély fájdalom, amely minden oldalról jelentkezik a püspök el- hunyta felett. Ma délután például az általa gyámoltott szegények formális gyűlést tar- tottak és elhatározták, hogy adakozás útján összegyűjlik a koszorura való összeget.

A temetés Szombaton reggel 9 óra- kor lesz.

A halott hazatérése

Wolaffka Nándor tegnap óta itt pihen már hívei között. A nagy egyházfő holt- tesét, akinek elhunytá nemcsak Debrecenben, de szerte az országban, a katolikus világ- ban mindenfelé mély és őszinte részvéte- ket, tudvalevőleg a hajnali vonattal haza- hozták Debrecenbe. Beszállítása a vasutól a délelőtti folyamán történt meg. Az állomás környékét jóval a beszállítás előtt óriási kö- zönség lepte el. Ember ember hátán tolon- gott. A pályaudvar perronja szorongásig megtelt a gyászoló közönséggel, minden talp- alainyi hely le volt foglalva.

Tizenegy óra tájban megjelentek a Ge- bauer cég emberei, akik az akkora már az állomási épület közelébe tolt vasuti kocsi- ból, kiemelték a halottat. Dr. Wolaffka Nándor kettős koporsóban fekszik. Az első egy si- mára gyalult fenyőfa koporsó, amelyen egy kis ablak van. Ezt a koporsót egy barna fakoporsó fedi, amelyen kereszt áll, s oldalt rajta ez a felírás, dr. Wolaffka Nándor élt 54 évet.

Az egyházbizottmány tagjai felemelték a koporsót, kivitték a pályaudvarról az állomás előtti térre. Sirás, jajgatás zugott fel a tenger sokaság között, mikor a koporsót megpillantották. Tolongott, sirt és részvété- nek mérhetetlen közvetlenséggel adott kife- jezést az óriási néptömeg. Csak ebben a pillanatban látszott meg igazán, hogy milyen ember volt Wolaffka Nándor s hogy meny- nyire szerették őt.

Nyári Ignác segéd lelkész imát mon- dott a koporsó felett, melyet aztán feltettek az üveges gyászhintóra. Majd megindult a gyászmenet a katolikus templom felé. Ut- közben az egyháziászlók után haladó sok ezernyi tömeg gyászdalokat énekelt. A temp- lomnál a koporsót leemelték a gyászkocsiról s bevitték a sekrestyébe.

Az állomásnál lefolyt jelenet itt megis- mélődött. Kitért a sirás jajgatás szinte

tombolt a fájdalom. Beletelt jó félóra mire a templom környékéről elszórt a gyászoló közönség.

A ravatal felállítása.

Ugy a templomban, mint a templom alatti sírboltban egész éjszaka folyt a munka. A sírboltban már elkészítették a sírbolt aljába vágott kriptát, csak a betonnal való bevonás van még hátra.

A templomban Gebauer személyes vezetésével egész éjszaka folyt a munka. A főoltár körüli szentélyt a mennyezettől a padlóig nehéz fekete posztóval vonták be. — A főoltárral szemben állították fel a díszes ravatalt, amelyen elől az elhunyt olajfestésű arcképe van gyászkeretben.

Éjjel fél 3 órakor helyezték el a ravatalra az elhunyt püspök koporsóját, amely az elhunyt kívánsága szerint egyszerű fából való.

A koporsón ott van Pallavicini érgrófnának, Majláth püspök nővérének hatalmas keszoruja és még néhány koszoru. A többi koszorukat a kora reggeli órákban helyezik el hat piramison.

A ravatalt negyed hét órakor nyitják meg a közönségnek.

Gyászjelentések.

A kath. egyházközség püspöke elhunytáról a következő gyászjelentést adta ki:

A legnagyobb fájdalommal tudatjuk, hogy néhai méltóságos dr. Wolafka Nándor Makáriai vál. püspök, Szent Lászlóri nevezett Furtai kispópost, nagyváradi kanonok, debreceni rk. plébános ur, az egyházközségi bizottság, iskolaszék, főgymnasiunai bizottság s a Szent Vince egyesület elnöke, a debreceni Szent Erzsébet nőegylet alapítója s igazgatója, több jótékony egyletnek védnöke s alapítója, Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tagja stb. folyó évi május hó 22-én, déli 12 órakor nemes lelkét Teremtőjének visszaadta. A megboldogult hült testem f. hó 26 án d. e. 9 órakor a rom. kath. templomban megtartandó ünnepélyes gyászmise után a templom alatti sírboltba fog örök nyugalomra helyeztetni. A debreceni rom. kath. egyházközség képviselője. A d. sz. munkássága után pihenjen békében! A temetést Gebauer K. temetk. intézete rendezi.

A székeskáptalan a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

A nagyváradi I. számú székesegyházi káptalan fájdalmas, de Istennek szent akaratán megnyugvó szívvel jelenti, hogy szeretett kartársra Méltóságos és Főtisztelendő dr. Wolafka Nándor makáriai választott püspök, Szent László királyról nevezett nagyváradi prépost, békési főesperes, debreceni plébános, a debreceni római katolikus főgymnasiunai bizottság elnöke, a debreceni középiskoláknál püspöki biztos, bárándi t. b. esperes, Pápa C. Szentsége tb. káplánja, csász. és kir. udvari káplán, a „Pro Ecclesia et Pontifice” ezüst kereszt tulajdonosa, a Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztályának tagja, nagyváradi és eszanádi szentszéki tanácsos, zsinati vizsgáló, Debrecen szabad királyi város törvényhatósági bizottsági tagja stb. Budapesten, folyó hó 22-én, áldásos, tevékeny életének 54 ik, miséppapságának 31-ik évében a szentségek ajtós felvétele után az Urban elhunyt. Debrecenbe szállított földi maradványai 1909. május 26-án, szombaton délelőtt 9 órakor a debreceni rom. kath. plébánia templomban tartandó engesztelő szent mise után a debr. rom. kath. templom sírboltjában fognak a boldog feltámadás reményében nyugalomra helyeztetni. Nagyváradi, 1906. május 24. Örök világosság fényeskedjék neki.

Temetési rend.

1906. május 26-án, szombaton:

1. Pont 9 órakor a templomban főiravatalozott holttest fölött gyász istentisztelet, utána ugyancsak a templomban beszentelés.

2. Beszentelés után a koporsó a templom előtt ravatalra helyeztetik s az egész egyház képviselőiben beszédet Soinyi István dr. az egy. ügyésze és jegyzője.

3. Beszéd után megindul a menet s a Svetits-intézet felőli oldalon kordon között halad a gymnasium keleti kapujáig, ott az udvarokon keresztül bevonul a sírbolt bejáratához, ahol ujalagos beszentelés után a koporsó leszállítatik a kriptába.

A temetési menetet megnyitják a koszorut vivő leányok, ezeket követi a papság, azután a koporsó. Koporsó után a család és a testületek.

A nagy közönség kordonon kívül a térségen foglal helyet.

A zárda és leányiskolák növendékei a gymnasium keleti kis udvarában, — a gymnasium és elemi iskolai fiu tanulók a nagy udvaron foglalnak helyet; az udvaron, két oldalt a koszorut vivő leányok állanak sorfalat. A holttest a templomban helyeztetvén ravatalra, azt a nagy közönség pénteken egész napon át megtekintheti. Bejárat a fő ajtón, kimenet a baloldali serkestye ajtón.

Temetés napján a szentélyben levő padok a család, papság és az apácák, továbbá az egyház közönségi bizottság és iskolaszék részére tartatnak fen. A templom hajójában a jobb oldali első szakasz a katonaság, a bal oldali első szakasz a többi világi hatóságok részére lesz fentartva.

A templom ajtóit fél 9 ig zárva lesznek, hogy a tolongás elkerülhető legyen első sorban a testületek és képviselőkben megjelentek becsajátanak be s csak azután a beférő nagy közönség. Mindenki kéretik, hogy a jelvényvel ellátott rendezőség rendelkezéseit követni és figyelembe venni sziveskedjék.

Szerb dalosok Debrecenben.

(Saját tudósítónktól.)

— május 24.

A debreceni dalegyletek szép ünnepélyre készülnek. A szerb dalárda, a melynek jövedele husvétkor csak a politikai zavarok miatt maradt el, — június hó 2, 3 és 4-én Debrecenbe érkeznek. A szerb dalosok a magyar dalárdákkal egyetemben hangversenyt tartanak, amelynek részletes műsorát rövidesen összeállítja a debreceni Dalegylet agilis titkára.

A szerb dalegylet jövetelét a következő rokonszenves és barátságos levélben jelenti be:

Tekintetes

Csurka István urnak

a rendező bizottság titkára

Debrecen.

Milovanovits Gjoka a belgrádi dalegylet főintendánsa és tiszteletbeli tagja közölte velünk e hó 11-iki nagybecsű levelök tartalmát, amelyből örömmel látjuk reánk nézve oly nagyon bizelgő fogadtatásunk programját, június hó 2. 3. és 4. napjára.

Az önök előzékenysége oly határtalan, hogy nekünk már semmi kívánni valónk sem marad s így e tekintetben már semmi közölni valónk sincsen.

Miután Milovanovits ur magá a vállalta, hogy e hét folyamán mint kiküldöttünk Debrecenbe utazik, egyedüli kérelmünk, hogy vele a további részletekre megállapodni sziveskedjenek.

Kívánságuknak megfelelően tudalón tudatjuk vendégeik névsorát s maradjunk kitünő tisztelettel és barátságos üdvözléssel:

Jovanovits Milán
titkár.

MZukics
elnök.

A belgrádi dalegylet vendégeinek és tagjainak jegyzéke:

1. Tiszteletbeli elnök: Todorovits Havor ur a művész akad. tagja. 2. Elnök: Cukil Mihály ny. ministeri osztályfőnök. 3. Milovanovics Gjoka ur, a művészeti akadémia tagja leányával. 4. Alelnök: Kelik Spéra tanár ur. 5. Karmester: Mokrauyac St. Stevon ur, zenetanár, a művészeti akadémia lev. tagja.

6. Igazgató: Petrovits K. Dragutin ur, bank-hivatalnok. 7. Titkár: Jovanovits Milán, államnyomdai tisztviselő. 8. Pénztáros: Porobits Dragolyub ur, szállítmányozó.

Hölgy tagok: Blokranyak St. Alica urnő, Jarolimekova Jofia urnő, Feigl Dragina urnő, Gyorgjevits Aut. Perka urnő, Petrovics Drag. Jelena urnő, Makszimovits Drag. Jelena urnő, Popovits Draginja urnő, Jarolimekova Bozona kisasszony, Karajovanovitseva Zorka kisasszony, Valekova Draginja kisasszony, Petrovitseva Drag. Zora kisasszony, Lazarovitseva Milica kisasszony, Petrovitseva Drag. Kasara kisasszony, Karajvanovitseva Janka kisasszony, Preditseva Sofia kisasszony, Kratohvilova Stanislava k. a. Milotinovitseva Joanka k. a., Gjorgjevitseva Ruzsa kisasszony, Gjorgjevitseva Leposzava kisasszony, Feiglova Augustia k. a. Tasitseva Borza kisasszony, Makszimovitseva Vidoszava kisasszony, Gjorgjevitseva Zorka kisasszony, Nicosotina Nina kisasszony.

Férfi tagok: Stanojevits Konstantin, államvasuti hivatalnok, Rajits Milán államnyomdai hivatalnok, Petrovics Milorad egyetemi hallg. Milotimovits Mark áll. pénz. számfejtő, Binicsky Itasa zeneszerző, Petrovics Mihajt egyetemi hallgató, Zsiokovits Dusan közs. hivatalnok, Voveez József áll. vas. hiv., Dimitrijevit Vladam áll. v. hiv. Gjorjevits Radovan áll. monop. igazg. hivatalnok, Klokits D. Stevan áll. mon. igazg. hiv., Bogalincevits Teodor egy. hallg., Jovanovits Petar egy. hallg., Petrovits Voja egy. hallg., Stefanovits Nikola egy. hallg., Milojevits Miloje egy. hallg., Popovics Zsivota egy. hallg., Popovics Jovan egy. hallg., Komaresits Miliojv ujságíró, Popovics Gjura irodafőnök, Nikolits Java pénzügyminiszeri tisztviselő, Joramovits Dusan tanár, Blagoje Barlovac ügyvéd, Davidovits Kosta nyomda tul., Djorits M. Dimitrije gyáros, Zonosarits Jovan pénzügyminiszeri hivatalnok, Strojovits Mihajlo egyleti szolgál.

Nagy tűz a Piac-utcán.

Lángokban álló istálló.

(Saját tudósítónktól.)

— május 24.

Debrecen éjjeli életének hívei nagy riadalommal futottak ki az éjszaka a kávéházak barátságos levegőjéből. A Piac-utca vége felé hatalmas füstgomoly emelkedett a levegőbe s fényes tűzszikrák villantak meg benne gyors szaporossággal.

Ahány éjjeli látogató került a kávéházakba, az mind egy pillanat alatt a tűz színhelyén termett. Kezdetben úgy látszott, mintha a pusztító tűzvész egy külön városrészt vont volna hatalma alá. Csak amikor közel ért az ember, láthatta, hogy az a mérv, amelyet a tűzvész öltött nem olyan veszélyes, mert egészen különálló épületcsoport állott lángokban.

A tűzveszedelem a Piac-utcán levő Rosenberg-szállító cég udvarán ütött ki. — Lokalizálása három órai kemény munkát adott a Publig Ernő főparancsnok vezetése alatt működő tűzoltóságnak, amely a később történt jelentés folytán egy kissé elkésve érkezett a vész színhelyére.

A lángokban álló félszer félelmetes látványt nyújtott az éjszakában. Szaporította a borzalmaseágot az is, hogy az égő épületet alig lehetett megközelíteni.

Tudósítónk így írja le a tűz lefolyását:

Két óra tájban a Szent-Anna-utca és Piac-utca sarkán álló rendőrszem sűrű füstgomolyokat látott emelkedni az ég felé körülbelül a kereskedelmi bank épülete tájékról. Sietve ment arrafelé, amerre a tüzet sejtette. Sorra felverte a Kereskedelmi bank, Rosenberg ház és Lamprecht ház lakóit, hogy a tűz helyéről tudomást szerezhessen.

Mindhárom épület lakói rémülettel látták, hogy a Rosenberg szállító-cég gazdasági raktára áll lángokban, s a vész veszedelmesen fenyegeti a szomszédos házakat is. A rendőr rögtön értesítette telefonon a tűzoltóságot, ahonnan kivonult az egész felszerelés Publik Ernő főparancsnok vezetésével.

Ekkorára már a gazdasági raktár úyszólván tövig le volt égve. — Építő-anyaga ugyanis rendkívül száraz volt, s ezért a tűz néhány pillanat alatt elterjedt az egész épületen.

A kiérkező tűzoltóságnak hosszas fejtörést adott, hogy melyik oldalról közelítse meg az égő épületet. Végre is legalkalmasabbnak látszott, hogy a kereskedelmi bank épület hátsó, tágas udvarára vigyék be a fecskendőket. Aiacsony, alig négy lányi fal választotta el ezt a helyet az égő épülettől és ez vált segítségére a serényen dolgozó tűzoltóknak.

Az épületben emberi lény nem volt, két lovat, amely az istállóban prűszkolt, a tűzoltók kimentették veszedelmes helyzetükből.

A lokalizálás fél 5 óráig tartott a vízhiány folytán. Szerencsére sem a kereskedelmi bank épületében, sem a Rosenberg-féle házban nem esett kár, s a tövig leégett gazdasági raktáron kívül mindössze a Lamprecht-ház istállója sárult meg jelenték tellenül.

Az éjjeli ügyeletes rendőrtisztviselő jegyzőkönyvet vett fel a tüzesetről. A tűzvizsgálat holnap délután lesz.

NAPI HIREK.

— Tornászvendégeink érkezése. A

szövetségi tornaversenyre jövő egyiptek a következő vonatokkal érkeznek Debrecenbe. Pénteken, 25-én délután fél négykor: Az Egyetemi Atl. Club, este a gyorsvonattal az Egyetemiek egy része és Magyar Testgyakorlók Köre, este 8 óra 19 perckor Eperjesi Torna és Vivőegylet, Kassai Jogász Sp. E.; szombaton, 26-án hajnalban fél háromkor érkezik a budapesti III. ker. Tornaegylet; szombaton 26-an délután fél négykor: Postatisztviselők Sport. Egyl., este a gyorsvonattal jön a tornászok zöme; Aradi Atl. Club, Bp. Tornaclub, Egyetemiek egy része, Postatisztviselők Sp. Egy., Budai Tornaegylet, Bp. III. ker. Tornaegylet, Pécsi Tornaegylet, Temesvári T. E., Szegedi T. E., szombaton este 8 óra 19 perckor: Sárospataki Ak. Tornaegylet, Kassai Atl. Club; vasárnap hajnalban fél háromkor érkeznek: Bpesti Kereskedelmi alkalmazottak, Magyar Testgyakorlók Köre, Bp. III. ker. Tornaegylet, Bpest-Kőbányai T. E.; vasárnap a déli gyorsvonattal: Nemzeti Tornaegylet. A többiek meg nem jelentették érkezésüket. Debrecenből a tornászok legnagyobb része vasárnap az éjjeli vonattal utazik el. Néhányan itt maradnak hétfőre is.

— **Mezőssy Béla államtitkár.** A hivatalos lap mai száma közli az alábbi kinevezést:

Magyar földművelésügyi miniszterem előterjesztésére Mezőssy Béla földbirtokost és országgyűlési képviselőt földművelésügyi minisztériumi államtitkárrá kinevezem.

Kelt Budapest, 1906. május 22-én.

Ferencz József s. k.

Darányi Ignác s. k.

Ezzel egyidejűleg a király Lestyánszky Sándor államtitkár állásából sok évi hűbuzgó szolgálatának elismerése mellett felmentette.

— **Wolafka püspök életéből.** A tegnap elhunyt Wolafka püspökről jelentik most a következő esetet: Nagyváradon 1892-ben fényes ünnepséggel ülték meg Szent László emlékeztét. Az ünnepségen megjelent a királyi család képviselőiben József Agost, s az oly korán elhunyt László főherceg, továbbá ott volt a püspöki kar több tagja, akiknek tiszteletére néhai Schlauch Lőrinc bibe-

ros püspök ebédet adott. A fényes ebéden az első áldomást a kardinális mondta, lelkesen ünneplve a szent király városában a legalkotmányosabb királyt. Frenetikus taps, éljen dörgött a refektórium hatalmas boltívei alatt, aztán ropogva, peregve, recsegve szólalt meg a katonamuzsika. A Gotterhalté-t játszotta. Siro esőnd volt, amikor az utolsó akkordok elhangzottak. Valami bántó érzés telepedett a lelkekre. És egyszerre fölemelkedett a helyéről Wolafka Nándor, akkor még fiatal kanonok. A szemében tűz lángolt, az arcát pirosság öntötte el. És érces, csengő hangon a Himnuszt énekelte:

— Isten áldd meg a magyart...

A következő pillanatban mindenki, a két főherceg, a bíboros, a sok főpap, a városi kanonokkal együtt énekelte a magyarok imádságát.

— **A tornaverseny részletes sorrendje,** egy 70 oldalas füzet megjelent és 40 fillérért kapható Lőfkovics Artur és Csáthy Ferenc urak üzletében. A füzetben meg van a debreceni tornaegylet vázlatos története, az összes rendező bizottságok névsorai, és a versenyek és versenyzők beosztása.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A rumánia kivitelnél figyelmezteti a kamara a kereskedőket miszerint mi dazon esetekben, a midőn a Rumániában vitt áruik után esedékes vámdíjnak kiszabását sérelmesnek tartják az ellen azonnal mihelyt a vámdíjnak helytelennek talált kiszabásáról tudomást nyerne, az illetékes rumán vámhivatalnál írásbeli uton szólaljanak fel.

— **Kedvezményes vasuti jegyeket** engedélyezett a tornászok részére a Helyi Vasut igazgatósága. Péntek estétől hétfőig 10 filléres jegyet válthat minden egyleti jelvényvel ellátott tornász.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiakatban.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ara csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárában, Piac-utcán.

x **Utazók és ügynökök fix fizetéssel** és jutalékkal felvétetnek Schweitzer Testvérek cégnél Debrecenben, Piac utca 56.

x Az Arany Bika kávéházban minden este olgánzene.

TA VIRÁGOK.

Kossuth hivatalában.

Budapest, május 24. Kossuth Ferenc, kereskedelemügyi miniszter teljesen felgyógyult, s ma délelőtt fenntjárt a kereskedelemügyi minisztériumban, ahol *Szterévyi* államtitkárral hosszas tanácskozott.

A király Bécsben.

Budapest, május 24. A király megváltoztatva eredeti tervét, ma délután Budapestről nem a királyhidai gyakorlatokra, hanem Bécsbe utazott.

Fegyelmi Bérczy ellen.

Budapest, május 24. Boda Dezső budapesti rendőrfőkapitány Bérczy Béla rendőrtanácsos ellen a fegyelmit elrendelte a tragi kusan meghalt Róth Sander esetéből kifolyólag.

Leütötte a villám.

Csongrád, május 24. Csánytelek községben e hó 21-én a villám Sebők Ferenc 9 éves gyermekét agyonsújtotta.

Halál vigyázatlanságból.

Trencsén, május 24. Krajcsik Mihály zsitnai uradalmi molnár nejével egy rokonuk temetéséről utközben beleesett a malomárokba, a honnan holtan húzták ki.

Halál az állványok alatt.

Budapest, május 24. A kiállítási területen a magyar pavillon építésénél az állvány *leszakadt*. **Öt ember meghalt,** tizenkettő *halálosan* megsebesült.

Törvénykezés.

Z. Fekete Imréné és társa bűnpöre.

A Vidi-pusztai gyilkosság.

Esküdszéki főtárgyalás.

Negyedik nap.

(Saját tudósítónkból.)

— május 24.

A mai napon végzett a bíróság az egyik vádlottal Cs. Tóth Imrével, a mennyiben az ügyész elejtve a vádat, őt felmentette.

Tárgyalásról a következő tudósítást adjuk:

Ügyészi vádbeszéd.

A tárgyalás reggel 9 órakor dr. Udvarhelyi ügyész vádbeszédével folytatódott: A vádhatóságnak nem az a célja, hogy bűnösöket gyártson, hanem, hogy az igazságot kikutassa s a bűnös elszáradja a megérdemelt büntetést. Inkább 99 bűnös szaladjon, mint egy ártatlan bűnhődjék. Minthogy a Cs. Tóth Imre ellen felmerült terhelt körülmények nem látszanak beigazoltnak, azért az ügyészség elejti az ő ellene emelt vádat.

Kőrösy: Bár nem adja ez vissza Cs. Tóth Imrének a vizsgálati fogságban eltöltött fél esztendő, de vissza adja a becsületét — azért tisztelettel veszi tudomásul az ügyész kijelentését.

Elnök megkérdi a sértetteket, hogy nem hajlandók és a vád képviselőt az ügyészségtől át venni. A felek erre a nem hajlandók. Erre a bíróság határozathozatalra visszavonult s pár perc múlva kihirdeti az ítéletet: A bíróság az eljárást Cs. Tóth Imrével szemben megszünteti. Sértettek az ítéletben megnyugodtak, így az jogerős.

Cs. Tóth szabadulása.

Cs. Tóth Imre örömmel hagyta el a tárgyalási termet, hogy megszabadult a szörnyű vádtól, mit a gonosz asszony Z. Feketének csalárd vallomása alapján indítottak ellene. Majd Z. Feketének ügyére került a sor.

Az ügyészi indítvány.

Elnök aztán kéri a kir. ügyészt, hogy tegyen indítványt az esküdekhez felleendő kérdést illetőleg Z. Feketének bűnösségére vonatkozólag.

Kir. ügyész felolvassa indítványát, a melynek lényege az, hogy hónapokon át fontolzatva szándékosan ölte Feketének?

Kardos védő kifogásolja az ügyész indítványát. Mert messze menő dolgokra megy vissza a kir. ügyész, a midőn a hónapokon át való fontolgtatásról szól, ez különben sem tartozik az ügyész állásponjtjának, a gyilkosságnak mérveit, az esküdek pedig nem helyes irányban befolyásolva.

A védő a maga részéről a következő kérdés fellevetését indítványozza: Bűnös-e Z. Feketének abban, hogy Cs. Tóthné szándékosan, de nem előre megfontolva, magának csalta s ott heves felindulásban megölte?

A bíróság e kérdések feletti határozatát a holnapi napra hagyta.

Csakis

Hölgyeket

érdekel!

Megnyilt

FODOR A.

finom női szalonüzlete

Piac-utca 42. sz.

Lamprecht palota,
az udvarban jobbra.

Képviseli

Budapest

legelőkelőbb egyes cégeit, egymint:

Neuman László szövetárúházát,

Fishcer Simon selyem árúházát.

Herczeg és Garai bluz és angol kosztüm árúházát,

Fehér József boni és házi ipar, menyasszonyi,
férfi és gyermek kelengye különlegességek készítőjét

A fentnevezett előkelő pesti cégektől mesebeli szép tavaszi és nyári ujdonságaim vannak raktáron, ezenkívül a megnevezett cégek teljes nagy raktárunknak az óriási nagy mintagyűjteményeikkel rendelkezem — így a t. hölgyközönségnek kimondhatatlan nagy választék áll mindenben rendelkezésre, egybekötve kényelmükre is, mivel egy levelezőlapon való értesítés folytán bárhova, vidékre is, a teljes kollekciókkal és az összes modellekkel személyesen elmegyek.

Különféle finom bluzok és fehéreneműek minden méret után is készülnek

Napontaérkeznek

le Budapestről

ÚJ MODELLEK!

A Franklin-Társulat kiadása.

A

Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei

kilencedik sorozata

most jelent meg a következő kötetekkel:

Deák Ferenc munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta WLASSICS GYULA.

Magyar népdalok. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta ENDRÓDI SÁNDOR.

Mikes Kelemen törökországi levelei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta ERŐDI BÉLA.

Petőfi Sándor munkái. I. és II. kötet. Kisebb költemények. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta BADICS FERENC.

A már előbb megjelent nyolc sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta RIEDL FRIGYES.

Arany László munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta KOZMA ANDOR.

Bajza József munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta BADICS FERENC.

Ballassa Bálint báró és Zirnyi Miklós gróf Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta SZÉCHY KÁROLY.

Csiki Gergely színművei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Vadnai Károly.

Csokonai V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bánóczy József.

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Zoltmány Irén.

Eötvös József báró munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Voinovich Géza.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Ferenczi Zoltán.

Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Badics Ferenc.

Gvadányi József és Fazekas Mihály. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Négyesy László.

Katona József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Rákosi Jenő.

Kazinczi Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Váczi János.

Kemény Zsigmond báró munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

Kisfaludy Károly munkái I. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Heinrich Gusztáv.

Kisfaludy Sándor munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Heinrich Gusztáv.

Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Angyal Dávid.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.

Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Erdélyi Pál.

Madách Imre munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Alexander Bernát.

Pázmány Péter munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Fraknói Vilmos.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.

Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Berzeviczy Albert.

Szigligeti Ede színművei. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bajer József.

Tompai Mihály munkái I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Lévy József.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Erdődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. IV. V. és VI. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

„A Magyar Remekírók“ gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest IV., Egyetem u. 4.)